

EL FEDERALISME COM A GARANTIA DE DIVERSITAT

El desgavell de la política mundial generat pel trencament de normes i regles que ha provocat el trumpisme requereix, més que mai, un nou model a seguir per recuperar la governança global. En temps en els quals la geopolítica s'ha convertit en l'àmbit on es posen en joc la diversitat de necessitats i interessos del món, trobar mecanismes de presa de decisions que articulin les voluntats en conflicte, així com la necessitat de donar sortida a les grans problemàtiques globals de la humanitat, sembla requerir un model equilibrat i participat que vagi més enllà de la brutalitat amb què, els darrers temps, s'afronten els conflictes mundials. Segurament el federalisme constitueix el principal model a seguir en el procés d'articulació de la política mundial. És l'únic capaç de compatibilitzar i garantir les diferents identitats locals, nacionals i internacionals en harmonia amb les exigències de la interdependència, la integració i la globalització.

Cal un principi polític capaç d'afavorir i possibilitar un procés d'autointegració activa i gradual dels Estats i regions singulars en una dependència pràctica internacional. El federalisme probablement és la teoria política adequada per al món actual, que requereix articular allò local i allò global. Una concepció política alternativa i diferent de sobirania compartida, segons la qual una diversitat de col·lectivitats parcialment autònomes i sobiranes poden cooperar dins d'una forma de govern de múltiples nivells, i sobre la base de la negociació, del consentiment i de la cooperació. La interconnexió, la interdependència i l'entrecreuament local, regional, estatal i global desafien les formes i els models d'organització política tradicionals. L'Estat ja no és de cap manera l'única font de disseny i elaboració de polítiques públiques que afecten els seus membres. L'ús o l'amenaça de la força no serveix per assolir futurs estables, sigui a Ucraïna, a l'Orient Mitjà o a l'Amèrica Llatina.

L'equilibri constitueix la idea, el mètode i el criteri bàsic, cosa que el federalisme pretén institucionalitzar a través de l'organització i l'estructuració política de les nostres societats. L'equilibri organitzat institucionalment, això és el federalisme. Cada vegada és més gran la percepció que es té

**JOSEP
BURGAYA**

Doctor en
Història
Contemporània
per la UAB

a escala mundial que l'era de la sobirania exclusiva i incontestable de l'Estat està arribant al final, però també cal organitzar la governabilitat global tot impeding que les grans corporacions i el capital financer operin en el marc planetari totalment fora de control. Convé aclarir que els estats continuaran fent una funció important, pròpia i irremplaçable, però, això sí, no ja d'una manera exclusiva i hegemònica. Els estats són massa petits a escala mundial per assegurar la doble funció de tota autoritat: garantir la seguretat i prosperitat de tots els membres de la col·lectivitat i aconseguir, alhora, una participació eficaç en els assumptes mundials. Cal la cooperació, la integració i la unitat entre regions, estats i continents. Es requereix un sistema multilateral complex que superi el concepte d'un ordre basat en l'amenaça entre les grans potències.

El federalisme global és una possibilitat d'estructurar l'autoritat i el poder a l'època contemporània. S'han de garantir la llibertat, la democràcia i el pluralisme; fer compatible la unitat i la diversitat; possibilitar la creació de sistemes polítics viables, així com de societats polítiques i civils justes. Però, a més, és una metodologia que fomenta la solució dels conflictes polítics que tenen l'origen en qüestions nacionalistes, ètniques, lingüístiques o racials, en subministrar i oferir sempre diferents opcions per a l'organització del poder i l'autoritat política. Cooperació i subsidiarietat són els dos grans principis que han de regir la governança federal tant pel que fa a les relacions per sota dels nivells dels estats, com per sobre d'aquests per garantir un sistema global. En definitiva, el federalisme subministra models de govern plural i multinivell, de cooperació i de consentiment mutu, conciliant diferents sentiments d'identitat, acceptant realitats asimètriques i geometries variables. S'ha d'establir una divisió i organització territorial del poder, atribuint competències i tasques a cada nivell de govern territorial (local, regional-autonòmic, estatal, supraestatal i mundial). Cal articular un sistema de govern necessàriament global en molts aspectes i una prestació de serveis i sentits de pertinença que requereixen d'àmbits més reduïts; una sinergia entre dos pols d'atracció oposats: l'atracció de la mundialització i la fascinació pel que és local i proper. Δ

